

EEN BANK, DE MENSEN

VAN 1822 TOT VANDAAG

BNP PARIBAS

FORTIS

EEN BANK, DE MENSEN

VAN 1822 TOT VANDAAG

BNP PARIBAS FORTIS HISTORICAL CENTRE

INHOUD

1822-1831	STEVIGE WORTELS	6
1832-1847	DE BEGINJAREN VAN DE BELGISCHE INDUSTRIE	8
1848-1865	EEN SOCIALE TWEEDELING VERMIJDEN	10
1866-1894	EEN NETWERK VAN BANKEN	12
1895-1914	EEN BANK ZONDER GRENZEN	14
1914-1918	IN DIENST VAN IEDEREEN	16
1919-1928	EEN PRODUCTIEVE EEUWELINGE	20
1929-1939	DE GROTE DEPRESSIE	22
1940-1945	HET MINSTE KWAAD	24
1945-1960	DE STAAT ALS BELANGRIJKSTE KLANT	26
1961-1974	EEN PERIODE VAN BLOEI...	28
1974-1988	ONTSNAPT AAN DE CRISIS?	30
1988-1997	EEN EUROPESE BANK VAN BELGISCHE OORSPRONG	32
1998-2016	VAN FORTIS BANK TOT BNP PARIBAS FORTIS	34
Vandaag	DE BANK VAN MORGEN	36

1822
1831

STEVIGE WORTELS

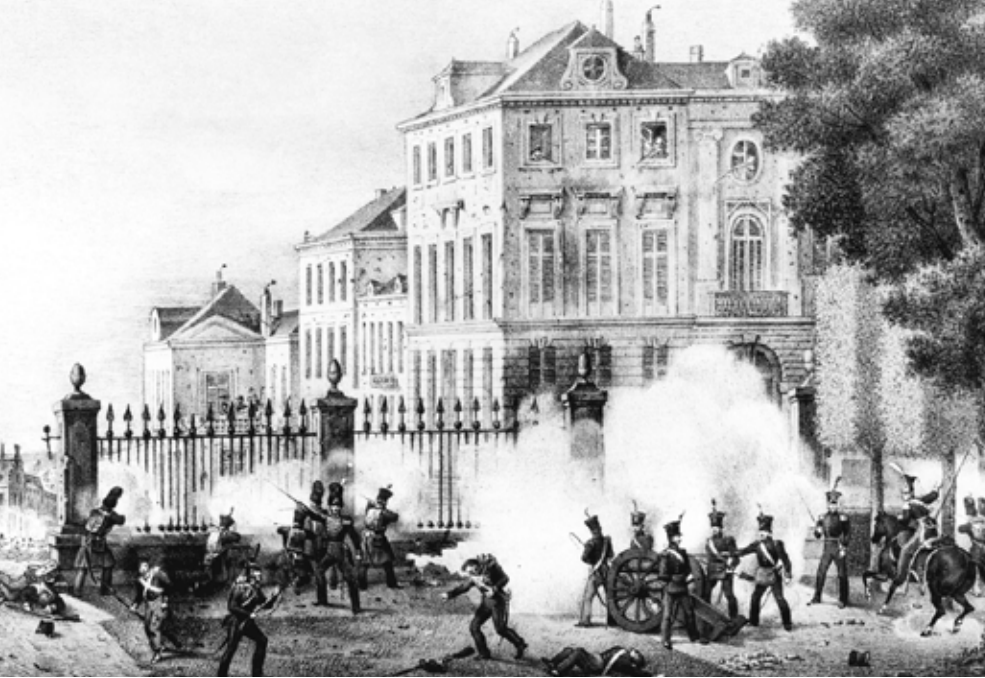

Willem I, koning der Nederlanden (1772-1843), naar een kopij van Jozef Paelinck.

In 1822 richt koning Willem I der Nederlanden in Brussel de Algemeene Nederlandsche Maatschappij ter begunstiging van de Volkswlijt op. Onder het mom van een particuliere kapitaalvennootschap wil hij de staatsdomeinen te gelde maken en zo nieuwe middelen aanboren om de overheidsschuld te financieren. De Brusselse kapitalisten die de bank, een van de eerste naamloze vennootschappen van het land, samen met de koning oprichten, brengen een zeer gering kapitaal in.

De koning vertrouwt de Bank de functie van staatskassier toe. In die hoedanigheid beschikt ze over een netwerk van plaatselijke vestigingen over het hele land. Willem I verleent de Bank ook het recht om bankbiljetten uit te geven, wat ze dertig jaar lang zal doen. Door handelspapier te verdisconteren bevordert de Bank de ontwikkeling van de handel en de industrie. Met name in Henegouwen ondersteunt ze de mechanisering van de steenkoolindustrie.

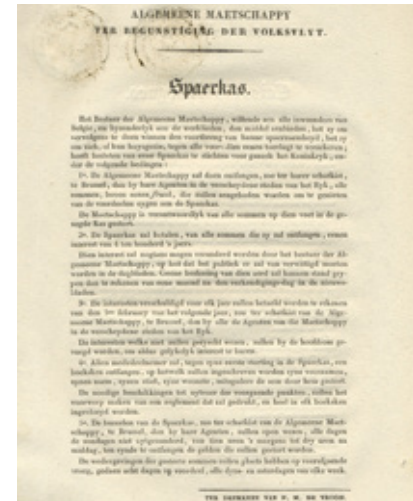
September 1830: De Omwenteling... Het gebouw van de Bank, ook dan

Hierboven: gevechten tussen patriotten en Nederlandse soldaten aan de Warandeburg, 1830.

Rechtsboven: prospectus voor de oprichting van een spaarkas door de Algemeene Maatschappij ter Begunstiging der Volksvlijt (alias Société Générale de Belgique), 1831.

Hieronder: koffer om archieven en waarden te bewaren uit de beginjaren van de Société Générale de Belgique.

al aan de Warandeburg, ligt in het midden van het strijdgewoel tussen de Nederlandse troepen en de patriotten die zich hebben verenigd om de onafhankelijkheid van de Belgische provincies te bevechten. De gouverneur van de Bank, een Nederlander, vertrekt in allerijl naar Den Haag, maar de meeste directeurs scharen zich achter het nieuwe bewind. Onder leiding van Brusselaar Ferdinand de Mee  s aanvaardt de Bank de functie van kassier van de jonge Belgische staat. Ze neemt deel aan de onderhandelingen om de toestand van de staat via leningen te consolideren. In 1831 opent ze een spaarkas, die 4% interest betaalt, “een opmerkelijke dienst aan de industriële klassen”.

1832
1847

DE BEGINJAREN VAN DE BELGISCHE INDUSTRIE

Ferdinand de Meeûs, gouverneur van de Société Générale de Belgique van 1831 tot 1861.

Rechterpagina: een bankbiljet van honderd frank, uitgegeven door de Société Générale de Belgique na de Omwenteling.

De door de Société Générale de Belgique gepatroneerde Henegouwse steenkoolmijn van Monceau-Fontaine.

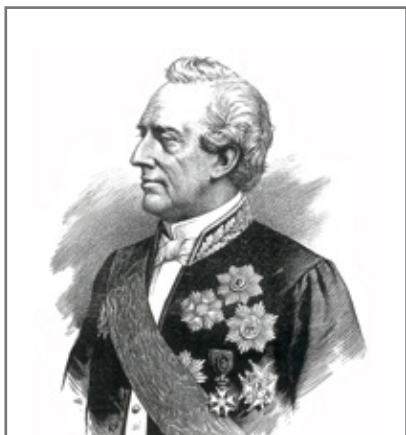
Onder de leiding van de dynamische Ferdinand de Meeûs, verleent de Société Générale haar actieve steun aan de nationale economie, die sinds de onafhankelijkheid een schreeuwend tekort aan afzetmarkten heeft. Ze neemt verschillende initiatieven om de handelsrelaties tussen België en Frankrijk te verbeteren. Om de ontsluiting van de Henegouwse steenkoolmijnen te verzekeren, financiert ze de kanalisatie van de Samber. Op Frans grondgebied realiseert ze, in samenwerking met James de Rothschild, het kanaal tussen Samber en Oise.

In 1835 zet de Société Générale de Belgique voluit in op de industrie. Ze neemt een twaalfstal steenkoolmijnen over, investeert in de oprichting of modernisering van drie staalcomplexen en in de machinebouw, de voedingsmiddelenindustrie, textiel, vastgoed, scheepvaart,... In totaal is de Bank tussen 1835 en 1838 betrokken bij de oprichting van 40 naamloze vennootschappen! De economische crisis van 1838 maakt een einde aan die boom en luidt een decennium van rationalisering in.

1848 1865

EEN SOCIALE TWEEDELING VERMIJDEN

Walthère Frère-Orban, verschillende keren minister van Financiën en promotor van de ASLK.

In 1848 doet een zware politieke, economische en financiële crisis Europa op zijn grondvesten schudden. In België reppen de spaarders zich naar de loketten van de Société Générale de Belgique om hun spaargeld op te eisen. Ook de houders van door de Bank uitgegeven biljetten vorderen de onmiddellijke terugbetaling in goud of zilver... Maar de crisis is ook een industriële crisis. Op verzoek van de regering, die vreest dat de sociale onrust in de industriebekkens zal ontaarden in een revolutie, blijft de Bank kredieten aan de industrie verlenen.

Nu men van alle kanten een beroep op haar doet, ontstaat er bij de Société Générale de Belgique een tekort aan liquide middelen. Ze vraagt een gedwongen koers voor haar biljetten. De regering stemt toe, maar verplicht de Bank het dividend op te schorten zolang de gedwongen koers geldt.

Voor de liberale minister Frère-Orban is het trouwens tijd om het land een Nationale Bank te geven, die optreedt als emissie-instelling.

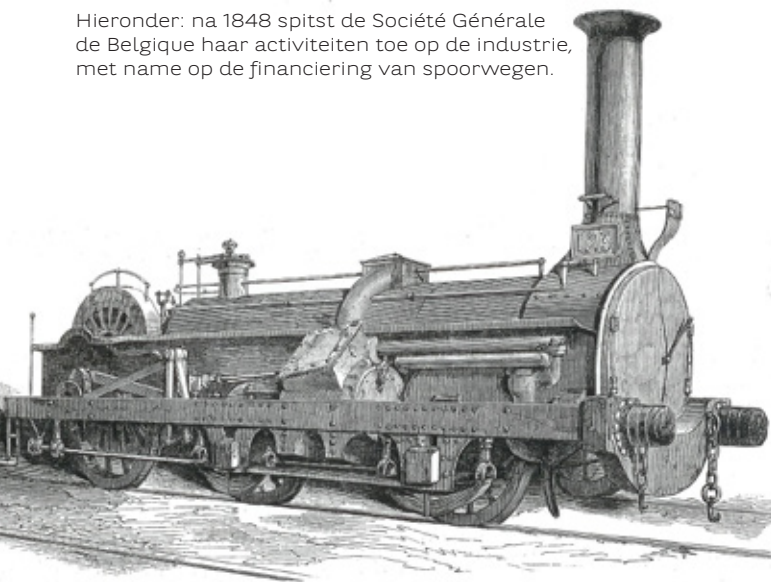

Linksboven: gravure waarmee de ASLK het schoolsparen aanprijst, rond 1906.

In het midden: Charles de Coster, die vóór hij wereldberoemd werd als schrijver van de avonturen van Tijl Uilenspiegel, enkele jaren voor de Société Générale de Belgique werkte (Archieven KIK).

Rechtsboven: specimen van een spaarboekje van de ASLK, met het logo dat ze tot 1965 zou gebruiken.

Hieronder: na 1848 spitst de Société Générale de Belgique haar activiteiten toe op de industrie, met name op de financiering van spoorwegen.

De Société Générale de Belgique heeft voortaan nog nagenoeg uitsluitend een industriële opdracht.

De crisis van 1848 heeft nog andere gevolgen. Om een sociale tweedeling te vermijden stuurt Frère-Orban aan op de oprichting van een Lijfrentekas, onder de bescherming van de staat. Die komt er in 1850. Ze vormt de aanzet tot de latere Algemene Spaar- en Lijfrentekas (ASLK), die in 1865 wordt opgericht. Al in 1867 interesseert de kas zich voor schoolsparen en begint ze een samenwerking met de overheidsinstanties. In 1870 stellen de Posterijen hun 425 kantoren ter beschikking van de ASLK, die zo het hele land kan bedienen.

1866
1894

EEN NETWERK VAN BANKEN

Victor Tesch, gouverneur van de Société Générale de Belgique van 1878 tot 1892.

Begin jaren 1860 is de Société Générale de Belgique vooral een zakenbank met industriële participaties in voornamelijk drie sectoren: steenkool, metaalnijverheid en spoorwegaanleg.

Maar vanaf 1866 wordt de bankdimensie van de Société Générale de Belgique weer belangrijker, ongetwijfeld door de concurrentie van de ASLK en andere bankinstellingen voor het aantrekken van deposito's.

In 1870 wordt de Antwerpse succursale, de Banque d'Anvers, omgevormd tot een naamloze vennootschap. De Société Générale de Belgique schrijft in op de helft van het kapitaal. Van dan af bouwt de Société Générale de Belgique in het hele land een netwerk van autonome banken uit, die de vorm van afzonderlijke naamloze vennootschappen krijgen, en geeft hen waarborgen. Dergelijke 'gepatroneerde' banken worden opgericht in Bergen en Charleroi in 1872, in Verviers, Hasselt en Kortrijk in 1873, in Namen, Leuven en Mechelen in 1874, enz.

De gebouwen van de Bank aan de Warandeborg, op het einde van de 19e eeuw (Archief van de Stad Brussel).

Jubileum van zeven werknemers van de Banque Générale de Liège, dochter van de Société Générale de Belgique, in 1894.

Het wapen van de door de Société Générale de Belgique gepatroneerde Banque de Flandre, op een cheque.

Ontwerp voor een affiche van de Banque Générale du Centre, een in 1903 opgerichte dochter van de Société Générale de Belgique in La Louvière.

Naarmate de nationale welvaart stijgt, groeit ook de ASLK. In 1890 zijn er al 730.000 spaarboekjes geopend en in 1913 staat de teller op 3,1 miljoen; dat is 40 boekjes per 100 inwoners! Bovendien diversifieert ze haar activiteiten. In 1884 start ze met landbouwkredieten, om de boeren te helpen die moeten opboksen tegen de concurrentie van de Amerikaanse graanproducenten. In 1889 krijgt ze de toestemming om leningen te geven aan arbeiders die een huis kopen. Datzelfde jaar richt ze een verzekeringskas op om kandidaat-eigenaars te dekken met een 'schuldsaldoverzekerings'.

1895
1914

EEN BANK ZONDER GRENZEN

Ferdinand Baeyens, gouverneur van de Société Générale de Belgique van 1893 tot 1912.

Al in de jaren 1870 breidt de Société Générale de Belgique haar activiteiten buiten de Belgische grenzen uit. Ze bouwt tal van spoorlijnen in Europa en ontwikkelt bankactiviteiten in Frankrijk. In de jaren 1890 investeert ze in steeds verder afgelegen landen: China, Rusland, Latijns-Amerika,... Ook daar legt ze een groot aantal spoorwegen aan en richt ze staalfabrieken en steenkoolbedrijven op. De internationale expansie wordt ook in de kredietsector ontplooid. In 1902 richt de Société Générale de Belgique een dochtermaatschappij op, de Banque Belge pour l'Étranger, die een netwerk van succursalen uitbouwt in China, Londen, Egypte,... In 1911 richt ze nog een dochter op, de Banque Brésilienne Italo-Belge, die de handelsrelaties tussen Antwerpen en Zuid-Amerika moet uitbouwen en die daartoe vestigingen opent in Brazilië (koffie en katoen), Uruguay en Argentinië (graan, vlees, wol en suiker).

In 1906 trekt de Société Générale de Belgique, op verzoek

Aanleg van de spoorlijn Peking-Hankow (China), rond 1903.

Een loket van de Banque Italo-Belge, opgericht net voor de Grote Oorlog.

De kantoren van de Banque du Congo Belge in Elisabethstad, 1911 (vandaag Lubumbashi).

van koning Leopold II, vastbesloten naar Congo. Ze richt er drie vennootschappen op die onder haar beheer komen: Union Minière du Haut-Katanga (koper, goud, tin, kobalt,...), Forminière (gespecialiseerd in diamantwinning) en Compagnie du Chemin de Fer du Bas-Congo au Katanga. Het is Jean Jadot die, als nieuwe directeur van de Société Générale de Belgique, dit project voor de industrialisering van Congo ten uitvoer brengt. Al snel wordt de nood aan een bank merkbaar, om de economische bloei van Congo te verzekeren. In 1909, werkt de Société Générale de Belgique mee aan de oprichting van de Banque du Congo Belge. Die krijgt het recht om in de kolonie bankbiljetten uit te geven.

Biljet uitgegeven door een succursale van de Banque Sino-Belge, de latere Banque Belge pour l'Étranger, 1905.

1914
1918

IN DIENST VAN IEDEREEN

Émile Francqui, directeur van de Société Générale de Belgique, die een cruciale rol speelt in de bevoorrading van het land tijdens de oorlog.

De oorlog breekt uit op een ogenblik dat de Société Générale de Belgique zeer welvarend is. Tijdens het vijf jaar durende conflict zal ze de morele weerstand en de bevoorrading van het land organiseren, het Belgische industriële en economische apparaat vrijwaren en de voorbereidingen treffen voor een zo snel mogelijke wederopbouw van het land na afloop van de strijd. Al gauw begrijpt de directie dat, bij gebrek aan werk, de hongersnood dreigt voor de arbeiderspopulatie. Als er niets wordt ondernomen om de ontelbare armen te helpen, zal de oorlog een kloof slaan tussen de sociale klassen. Op initiatief van enkele prominenten wordt al in oktober 1914 een 'Nationaal Hulp- en Voedingscomité' opgericht, dat erin slaagt van de oorlogvoerende partijen de toestemming te krijgen om levensmiddelen in het bezette België in te voeren. Deze gigantische humanitaire operatie, gecoördineerd door Émile Francqui, directeur van de Société Générale de Belgique, wordt opgezet onder het welwillende toezicht van neutrale landen: de Verenigde Staten, Spanje en Nederland.

Britse sensibiliseringsaffiche voor het lot van de Belgische bevolking, verspreid door het Nationaal Hulp- en Voedingscomité (privécollectie).

Bankbiljet, tijdens de oorlog uitgegeven door de Société Générale de Belgique. De bezetter verbood de Nationale Bank elke activiteit.

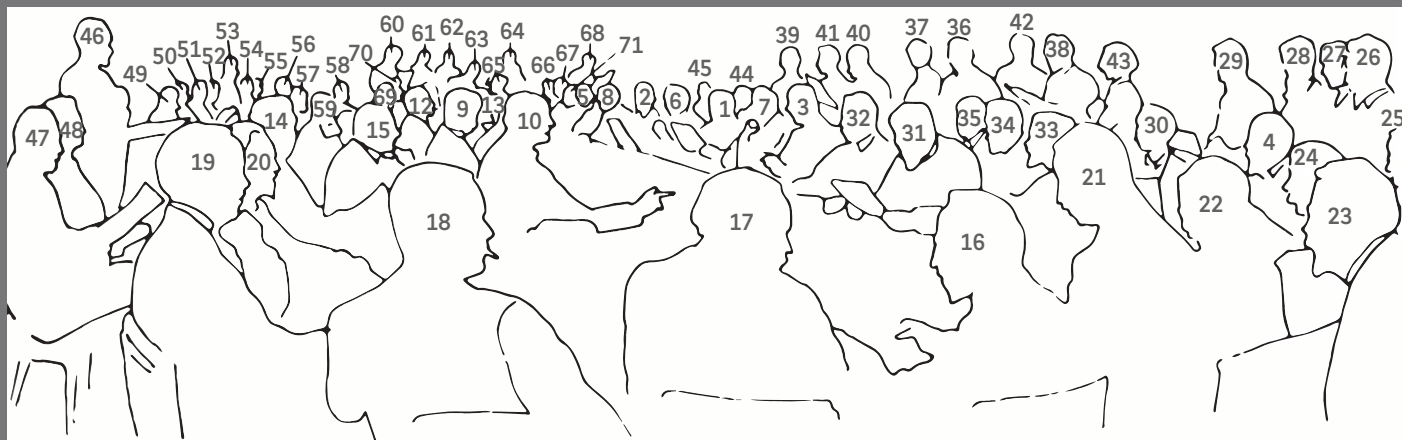
Een van de vele fabrieken van de groep van de Société Générale de Belgique die tijdens de oorlog door de bezetter geplunderd en ontmanteld wordt.

Plenaire vergadering van het Nationaal Hulp- en Voedingscomité in de zetel van de Société Générale de Belgique (zie p. 18).

De bankactiviteiten worden gedomineerd door leningen aan de lokale overheden, die de bezetter zware oorlogsbelastingen moeten betalen. De Bank en haar dochtermaatschappijen richten talrijke succursalen op in centra van secundair belang.

PLENAIRE VERGADERING VAN HET
NATIONAAL HULP- EN VOEDINGSCOMITÉ
IN DE ZETEL VAN DE
SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE

1. Francqui, E.	18. de Munck, W.	36. Baetens, F.	54. Janssen, M.
2. Janssen, E.	19. François, A.	37. Van Maasdijck, A.	55. Buyt, A.
3. Chev.	20. Rasquin, M.	38. Franck, F.	56. Machiels, B.
de Wouters, E.	21. Baron d'Huart, A.	39. Xhauflair, J.	57. Prins, A.
4. Van Brée, F.	22. Servais, J.	40. Lambin, F.	58. Janson, P.-E.
5. Hallet, M.	23. Wauters, J.	41. Comblin, F.	59. Baron Lambert, L.
6. Saura, P.	24. Leblanc, M.	42. Braun, T.	60. Baron Ruzette, A.
7. Langenbergh, G.	25. Van Dievoet, G.	43. Aznar	61. Anspach, J.
8. Janssen, C.	26. Vinck, E.	Casanova, R.	62. Graux, P.
9. Jaspar, H.	27. Solvay, L.	44. Lepêche, C.	63. de Hemptinne, J.
10. Comte	28. Henry, A.	45. Boël, P.	64. Van Zype, G.
de Mérode, J.	29. Olyff, J.	46. Hanssens, E.	65. Beckers, L.
11. Van Hoegaerden, P.	30. Allard, J.	47. Despret, M.	66. Tibbaut, E.
12. Levie, M.	31. Baron Goffinet, A.	48. Grégoire, G.	67. Peten, C.
13. Franck, L.	32. Baron Coppée, E.,	49. Bertrand, L.	68. Pêtre, G.
14. Masson, E.	Fils	50. Gaspart, E.	69. Bunge, E.
15. Pastur, J.	33. Diderich, N.	51. Brunfaut, J.	70. Le Boeuf, H.
16. Harmignie, A.	34. Bouvier, A.	52. Celis, H.	
17. Hénin, J.	35. Motte, E.	53. Lamborelle, P.	

1919
1928

EEN PRODUCTIEVE EEUWELINGE

Jean Jadot, zesde gouverneur van de Société Générale de Belgique van 1913 tot 1932.

Vlak na de oorlog gaat alle energie naar het weer op gang brengen van de Belgische economie. Om de verlening van langlopende kredieten aan de kmo's te vergemakkelijken richt de regering in 1919 de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid op. In datzelfde jaar patroneert de ASLK de oprichting van de 'Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en Woonvertrekken', die de bouw van 61.000 sociale woningen in 20 jaar tijd zal financieren. De Société Générale de Belgique van haar kant, neemt tal van initiatieven om het land onafhankelijk van het buitenland te maken op het vlak van zijn bevoorrading in grondstoffen, financiële middelen, geavanceerde technologieën... De Bank richt talrijke nieuwe ondernemingen op.

In 1928 absorbeert de Société Générale de Belgique de tweede financiële macht van het land: de Banque d'Outremer. Met die overname versterkt ze haar toch al overheersende rol in de Belgische en Congolese industrie. In een euforisch beursklimaat doet de Société Générale de

Hierboven: lokettenzaal van de Société Générale de Belgique, Warandeborg, Brussel, 1922.

Hieronder: aankondiging van de deelname van de Société Générale de Belgique aan de herstellingen (1919) en aandeel van de Banque d'Outremer, een in 1899 opgerichte zakenbank die in 1928 door de Société Générale de Belgique opgeslorpt wordt.

Bezoek van koning Albert aan de zetel van de Société Générale de Belgique naar aanleiding van haar eeuwfeest in 1922.

De vervrouwelijking van het bankpersoneel is kenmerkend voor de naoorlogse periode.

Belgique, die op dat ogenblik banden heeft met meer dan 3.500 industriële ondernemingen, inspanningen om in vele sectoren van de Belgische industrie 'trusts' op te richten: staal, chemie, scheepvaart, non-ferrometalen, glas ...

De Bank blijft een centrale rol spelen in de Belgische economische expansie in het buitenland. Haar dochtermaatschappij Banque Belge pour l'Étranger opent succursalen in Keulen, Boekarest, New York, Parijs, Braila, Hankow, Manchester, Constantinopel,... Ze neemt ook participaties in verscheidene banken die actief zijn in Centraal Europa. En in Luxemburg, richt ze de Banque Générale du Luxembourg op.

1929
1939

DE GROTE DEPRESSIE

Alexandre Galopin, achtste gouverneur van de Société Générale de Belgique en voorzitter van haar bankdochter van 1935 tot 1939 (Archieven Le Soir).

De economische bloei van de jaren 1920 is fragiel. De beurscrash van oktober 1929 in Wall Street loopt uit op een wereldwijde recessie. Alle landen proberen daaraan te verhelpen met een deflatiepolitiek, en vervolgens met protectionistische maatregelen – die de algemene economische terugval versnellen. In de zomer van 1931 stapt Groot-Brittannië af van de goudstandaard. In België werkt de Société Générale de Belgique mee aan de maatregelen die de daarop volgende beurspaniek moeten indammen. Ze neemt deel aan een syndicaat met een kapitaal van 1 miljard Belgische frank, dat wordt opgericht in een poging om de koersen te reguleren door effecten aan te kopen.

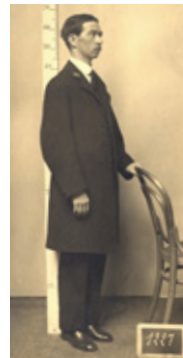
De Bank komt ook bedrijven in moeilijkheden ter hulp. Het bedrag van de kredieten aan de industrie stijgt. Bij gebrek aan voldoende handel kunnen de ondernemingen hun schulden niet terugbetalen. Net als in 1848 raakt de Société Générale de Belgique verlamd door bevroren

Werklozen op zoek naar werk. De crisis veroorzaakt ernstige sociale en politieke spanningen (Archieven KIK).

schuldvorderingen op het bedrijfsleven, tot de staat in 1934 een deel daarvan overneemt.

In een streven om het spaargeld te beschermen, beveelt de regering de splitsing van de gemengde banken. Voortaan mogen depositobanken niet langer participaties hebben in industriële ondernemingen. Eind 1934 brengt de Société Générale de Belgique haar bankactiviteiten onder in een nieuwe dochter, de Bank van de Société Générale de Belgique. Die slurpt meteen alle gepatroneerde banken met Belgische activiteiten op, behalve de Banque d'Anvers. In 1935 richt de regering de Bankcommissie op, die belast wordt met de controle op de depositobanken.

Hierboven: bediende van de Bank tussen de twee wereldoorlogen en dictafoon, rond 1930. De kantoorautomatisering maakt opmerkelijke vorderingen.

Een van de eerste boekhoudmachines, die in de jaren 1920 hun intrede doen.

1940 1945

HET MINSTE KWAAD

Willy de Munck, voorzitter van de Bank van 1939 tot 1944.

In mei 1940 bezetten de Duitse troepen voor de tweede keer België. Dit keer is het niet mogelijk voedsel uit derde landen in te voeren. Om te overleven gaat de Belgische bevolking weer aan het werk, maar al het mogelijke wordt gedaan om de Belgische bijdrage aan de Duitse oorlogsinspanningen te minimaliseren.

De oorlogsjaren worden gekenmerkt door een zeer hoge inflatie en een groot begrotingstekort. Terwijl vóór 1939 de begroting van de Belgische staat circa 11 miljard frank per jaar bedroeg, lopen de overheidsuitgaven tijdens de vier oorlogsjaren op tot 228 miljard frank. De Bank neemt een ruim aandeel in de bankvoorschotten aan de staat en aan de overheidsinstellingen om de uitgaven te dekken die voortvloeien uit de bezetting en de staat van oorlog. Parallel daarmee stijgen de bankdeposito's tussen mei 1940 en augustus 1944 van 13,5 naar 43,6 miljard. Aangezien de privésector nauwelijks kapitaal nodig heeft, worden die beschikbare middelen belegd in Staatsfondsen. Die zijn in

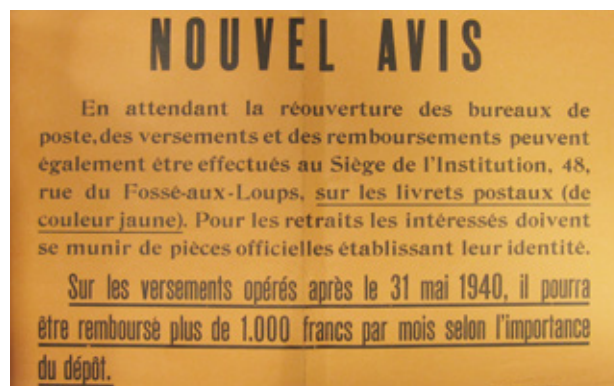
Aardappels rapen tijdens de oorlog. Veel bedrijven financieren de teelt van groenten als aanvullend voedsel voor hun personeel (Archieven CEGESOMA).

Zetel van de bank in Kortrijk, in juli 1944 verwoest door een neerstortend vliegtuig.

december 1939 goed voor 34% van de bankkredieten en in september 1944 voor 89%.

Tijdens de oorlog sluiten de in België actieve banken ook interbankenovereenkomsten die de tarieven regelen voor de meeste van hun verrichtingen, inclusief de interesten die aan de klanten worden uitgekeerd en aangerekend. Die akkoorden zullen tot 1991 standhouden.

Mei 1940: de desorganisatie van het postnetwerk bemoeilijkt de geldopnemingen bij de ASLK.

1945
1960

DE STAAT ALS BELANGRIJKSTE KLANT

Pierre de Bonvoisin, schoonzoon van Alexandre Galopin, gedelegeerd bestuurder van de Bank vanaf 1944 en voorzitter van 1951 tot 1962.

In februari 1946 besluit de regering om de kortlopende overheidsschuld te bevriezen door de banken dekkingscoëfficiënten op te leggen. De belangrijkste banken van het land, waartoe de Bank van de Société Générale de Belgique behoort, moeten voortaan 65% van hun thesauriemiddelen beleggen in voorschotten aan de openbare kredietinstellingen of in kortlopend overheidspapier. De Bank zal slechts geleidelijk haar beleggingsvrijheid terugkrijgen. Tussen 1944 en 1949 stijgen de kredieten aan de industrie van 15% naar 40% van het totaal aan kredieten dat de Bank verleent, dankzij de forse groei van de discontokredieten. Maar de financiering van de overheidsschuld door een Consortium van de Belgische banken zal tot in de jaren 1980 een belangrijke bron van inkomsten voor de bank blijven.

Op internationaal vlak wordt deze periode gekenmerkt door de koude oorlog. Pierre de Bonvoisin, gedelegeerd bestuurder, versterkt de aanwezigheid van de Bank van de Société Générale de Belgique in de

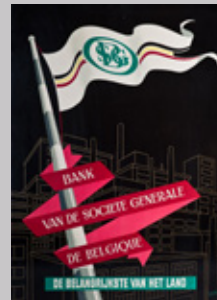
Zetel van de Belgian-American Banking Corporation in Wall Street, New York, begin jaren 1950.

Verenigde Staten en richt er de Belgian-American Banking Corporation en de Belgian-American Bank & Trust Company op. Die vormen een toevluchtsoord voor de bank bij een eventuele vijandelijke inval in West-Europa.

Voorgevel van de zetel van de Bank in de Ravensteinstraat, rond 1960.

Hieronder: affiche uit de jaren 1950. De Bank is altijd al de belangrijkste van het land geweest. Reclame van de ASLK voor een premie van 50 frank bij de opening van een spaarboekje voor een pasgeborene, 1958.

Hieronder: Kinshasa, 1958. De dochtermaatschappijen van de bank blijven actief in Congo, ook na de onafhankelijkheid.

1961 1974

EEN PERIODE VAN BLOEI...

Robert Henrion, voorzitter van het directiecomité van de Bank van 1969 tot 1976 en een invloedrijk staatsman.

Tijdens de 'golden sixties' versnelt de ontwikkeling van de Bank, gesteund door de stijging van de levensstandaard, de verspreiding van het girale geld, de domiciliëring van de uitbetaling van de lonen,... In 1965 fusioneren de Bank van de Société Générale de Belgique, de Banque d'Anvers en de Belgische Bankmaatschappij (die banden heeft met de groep Janssen-Solvay) tot de Generale Bankmaatschappij, de op 15 na grootste bank van de EEG. Ze beheert dan 40% van de bankdeposito's in België. De bank beheert 426.000 zichtrekeningen in 1965 en 1.142.000 in 1974.

Deze periode wordt gekenmerkt door een snelle expansie van de kantorennetten en door de informatisering en despecialisatie van de banken. De Generale Bankmaatschappij ontwikkelt haar kredieten op middellange en lange termijn. Op grond van de wet van 3 mei 1967 mag ze obligaties van industriële vennootschappen bezitten. De ASLK, die haar positie als spaarbank uitgehold ziet door de concurrentie

De maatschappelijke zetel in Warandebank, die tussen 1966 en 1978 in twee fasen heropgebouwd wordt.

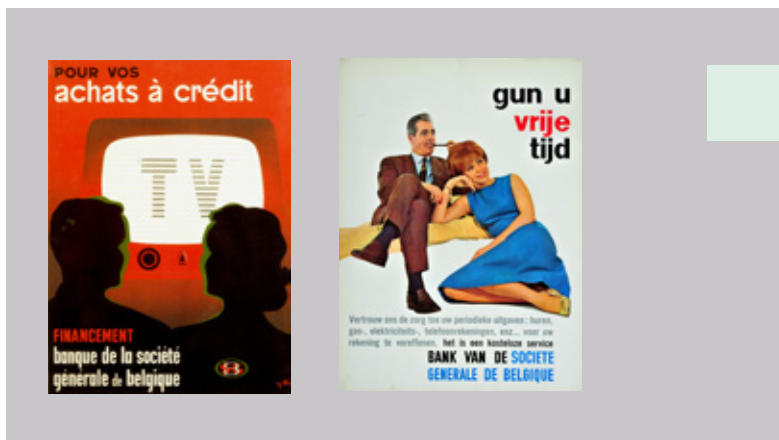
Pay-matic-biljettenautomaat, een innovatie van de Bank uit 1968.

Historische zetel van de Banque d'Anvers, die in 1965 met de Bank van de Société Générale de Belgique fusioneert tot de Generale Bankmaatschappij.

van de privé-instellingen, opent al in de jaren 1960 zichtrekeningen en in 1975 staat een wet haar toe om haar activiteiten uit te breiden tot alle bankverrichtingen.

In de jaren 1960 sluiten de Generale Bank, de Amsterdamsche Bank, de Deutsche Bank en de Midland Bank een akkoord om hun activiteiten op de eurodeviezenmarkt te ontwikkelen en hun overzeese expansie te coördineren. Ze richten gemeenschappelijke dochtermaatschappijen op in de Verenigde Staten, Azië, het Midden-Oosten,... Die poging om een 'consortiale' samenwerking op te zetten zal op het einde van de jaren 1970 opgegeven worden.

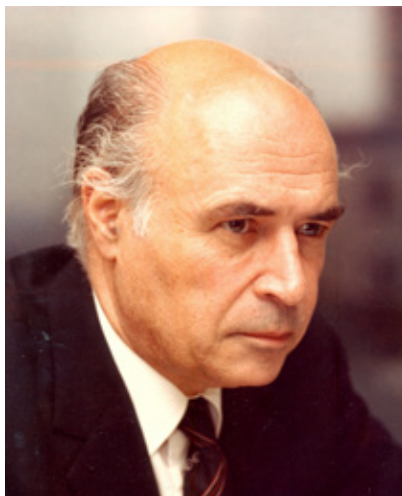

De consumptiemaatschappij schept mogelijkheden voor de Bank, die de markt van de persoonlijke lening ontdekt.

De jaren 1960 luiden de komst van de vrijetijdsmaatschappij in.

1974 1988

ONTSNAPT AAN DE CRISIS?

Graaf Eric de Villegas de Clercamp, van 1980 tot 1988 aan het hoofd van de Bank.

In 1974 maken de plots stijgende prijzen van olieproducten en de hollende inflatie (meer dan 12% in 1974 en 1975) een einde aan dertig jaar economische groei. Ze veroorzaken een sterke inkrimping van de inkomsten van de industriële ondernemingen. Die ontslaan massaal werknemers. De impact van deze crisis op de banksector blijft relatief beperkt. De interestmarges blijven goed, maar de sector moet het hoofd bieden aan de hoge loon- en informaticakosten. Vanaf 1984 introduceert de Generale Bank 'self banking' in de kantoren, terwijl de ASLK Teles, een systeem van rekeninguittrekselprinters, ter beschikking van de klanten stelt. Ook het prille begin van home banking dateert uit die periode: in 1983 lanceert de Generale Bank 'G-Line', dat gebaseerd is op een telefoonverbinding tussen de microcomputer van de klant en de computer van de bank. De klant kan de stand van zijn rekeningen raadplegen en geldtransfers laten uitvoeren. Vanaf 1977, tenslotte, staan de banken via het in Brussel gevestigde SWIFT-netwerk nagenoeg realtime en permanent in verbinding met de wereldbeurzen.

Herinrichting van de maatschappelijke zetel van de Bank (artist's impression).

Het logo van de Generale Bank, in 1965 ontworpen door Jacques Richez, hier in een uitvoering van Jean-Michel Folon voor een reclamecampagne uit 1988.

Lancering van het Mister Cash-netwerk, biljettenautomaten en betaalterminals in de handelszaken, 1978.

Informatisering: na de centrale diensten volgen ook de kantoren.

Na 1982 krijgen de grote Westerse banken te maken met het onvermogen van de derdewereldlanden om hun schulden af te betalen. Dat probleem brengt een kettingreactie op gang, met onder meer een sterke inkrimping van de internationale bankleningen tot het einde van het decennium.

1988
1997

EEN EUROPESE BANK VAN BELGISCHE OORSPRONG

Paul-Emmanuel Janssen, voorzitter
van de Bank van 1989 tot 1998.

Tussen 1989 en 1993 ondergaat de Belgische financiële markt een fundamentele hervorming, met als sleutelwoorden: desintermediatie, despecialisatie en deregulatie. In 1989 wordt afgestapt van de overheidsfinanciering via het Bankenconsortium, ten gunste van een rechtstreeks beroep op de markt. Eind 1990 volgt ook een beurshervorming. De banken mogen voortaan een participatie nemen in beursvennootschappen en beleggingsvennootschappen met veranderlijk kapitaal (bevaks) oprichten. In 1993 zorgt een door de Europese richtlijnen ingegeven hervorming van het bankstatuut ervoor dat er in België banken ontstaan naar het Duitse model van de universele bank.

Parallel daarmee besluit de overheid om haar parastatale kredietinstellingen te privatiseren. De ASLK neemt in 1995 de NMKN (Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid) over en wordt zelf in twee fasen (1993, 1998) overgenomen door de Fortis-groep,

De eerste terminal voor 'electronic self banking' in een kantoor, 1992.

Gemeenschappelijk ASLK-NMKN-kantoor, 1998.

in 1990 opgericht door twee verzekeringsgroepen: het Belgische AG en het Nederlandse Amev. Het bankverzekeringsmodel heeft in die periode fervente aanhangers. Vandaar de belangstelling van Fortis voor de ASLK. Die controleert op dat moment 15% van de Belgische markt van de financiële producten. Ze is marktleider op het gebied van individuele levensverzekeringen.

De wetgever is niet de enige die zich voorbereidt op de eenheidsmarkt van 1992. Al in 1988 overweegt de Generale Bankmaatschappij een toenadering tot de Nederlandse Amro Bank. Maar het lot beslist er anders over: de Suez-groep verwerft de controle over de Generale Maatschappij van België en wordt zo de grootste aandeelhouder van de Bank, die zich voortaan zal profileren als de grootste bank binnen een radius van 400 km rond Brussel.

Magazine van de bank (1988) waarin de samenwerking met de Nederlandse bank Amro Bank wordt aangekondigd (akkoord wordt in 1989 teniet gedaan).

Folder van de ASLK over de 'home banking'-diensten, rond 1993.

1998 2016

VAN FORTIS BANK TOT BNP PARIBAS FORTIS

Verandering van het logo op de gevel van de bank : Generale Bank wordt Fortis Bank, 1999.

In 1998 besluit Suez zich te ontdoen van de Generale Bank. De Fortis-groep is de groep ABN AMRO te snel af en neemt de bank over. In 1999 ontstaat Fortis Bank uit de fusie van Generale Bank en ASLK in België, en Generale Bank, VSB Bank en MeesPierson in Nederland.

Fortis Bank begint aan een internationale ontwikkeling, met de overname van Disbank (Turkije), Dominet (Polen) en andere entiteiten in Europa en in de Verenigde Staten. In 2007 lanceert de Fortis-groep, als lid van een consortium met RBS en Banco Santander, ook een geslaagd openbaar overnamebod op de Nederlandse bankgroep ABN AMRO.

Maar een systeemcrisis die de wereldwijde banksector in volle hevigheid treft, leidt op 3 oktober 2008 tot de verkoop van de bankactiviteiten van Fortis Bank in Nederland aan de Nederlandse staat. Op 10 oktober verwerft de Belgische staat 99,93% van de aandelen van Fortis Bank. Drie vierde van die participatie wordt in mei 2009 overgedragen aan

Verandering van het reclamebord op de gevel van een kantoor: Fortis Bank wordt BNP Paribas Fortis, 2009.

Ontmoeting tussen managers van Fortis Bank en van BNP Paribas tijdens de periode van de toenadering, november 2008.

BNP Paribas. Die groep verwerft zo 75% van Fortis Bank, dat de naam BNP Paribas Fortis krijgt, en 66% van BGL in Luxemburg. Het gaat om een belangrijke gebeurtenis, waaruit een vooraanstaande Europese bankgroep ontstaat.

In 2016 telt BNP Paribas 189.000 medewerkers, van wie meer dan 146.000 in Europa, en is aanwezig in 75 landen. De groep bekleedt sleutelposities in haar drie kernactiviteiten: Retail Banking, Investment Solutions en Corporate & Investment Banking.

BNP Paribas Fortis is stevig verankerd in de Belgische maatschappij. Onder de merknaam BNP Paribas Fortis biedt de bank in België een totaalpakket van financiële diensten aan particulieren, zelfstandigen, beoefenaars van vrije beroepen en kleine en middelgrote ondernemingen.

Het project voor de maatschappelijke zetel zoals het in 2021 zal gerealiseerd worden door 'THV be baumschlager eberle Styfhals & Partners Jaspers-Eyers Architects'.

DE BANK VAN MORGEN

De toekomst kunnen we niet voorspellen. Maar wanneer BNP Paribas Fortis in april 2012 tot de conclusie komt dat het gebouw uit de jaren '70 niet meer aan te passen is aan de huidige en toekomstige eisen voor een kantoorgebouw, beslist ze wel om die onvoorspelbare toekomst stevig te wortelen.

Warandeborg 3 is sinds het prille begin het adres van de voorlopers van BNP Paribas Fortis geweest. Op dit adres blijven, betekent dat BNP Paribas Fortis stevig verankerd is in de Belgische maatschappij en in het centrum van de Europese hoofdstad.

Het ontwerp voor het nieuwe gebouw komt er na een architectuurwedstrijd en is een realisatie van

Dit boek is opgesteld door René Brion en Jean-Louis Moreau, medewerkers van de Vereniging voor de valorisatie van bedrijfsarchieven en historici van het BNP Paribas Fortis Historical Centre. Het laatste hoofdstuk werd opgesteld door het team 'Project Warandeberg'.

Behalve bij bijzondere vermelding komen alle illustraties uit de archieven van BNP Paribas Fortis.

